

Oblíbené omyly kolem voleb do orgánů ČAK

Martin Maisner - 26.4.2021 11:12

0

Představitelé vedení České advokátní komory Foto: Eva Paseková

V poslední době se šíří řada nesprávných informací, které se týkají budoucích voleb do orgánů České advokátní komory. Šíří se v rámci různých prohlášení na sociálních sítích, rozhovorů a prohlášení, které mají patrně souvislost s blížícím se termínem voleb.

Tento článek není součástí žádné volební kampaně. Proto neodkazuje na žádnou konkrétní osobu, volební uskupení, nikoho nepropaguje ani se vůči nikomu nevymezuje. Nemá v úmyslu ani nikoho napadnout, očernit, znechtit, nebo naopak někoho propagovat. Jediným účelem je uvést nepřesné či nepravdivé informace na pravou míru. Tak tedy:

Omyl č. 1.: Drtivá většina advokátů si přeje elektronické volby

Je to sice líbivé tvrzení, ale nikdo nemůže poctivě a jednoznačně určit, zda to je pravda, nebo ne. Nikdo dosud neprovedl takový průzkum mezi advokáty, který by byl dostatečně reprezentativní. Pro se veřejně vyjádřilo maximálně několik desítek osob, Proti rovněž. Je pravda, že v určitých věkových nebo zájmových skupinách advokátů může jeden či druhý názor drtivě převažovat, ale taková zjištění určitě nemají potřebnou vypovídací schopnost. Takže pravda je, že skutečnou vůli většiny z přibližně 13.000 advokátů nikdo dosud spolehlivě nezjistil.

Také je pravda, že před příchodem pandemie byla tato otázka spíše akademická, protože řádnému konání sněmu nic nebránilo a jednalo se tedy spíše o otázku pohodlí advokátů.

Omyl č. 2: Volby do orgánů ČAK jsou nedemokratické, voleb se může zúčastnit jen zlomek advokátů.

Ačkoliv nikdy nikdo neřekl, v čem by měly být volby nedemokratické, tento názor se ve veřejném prostoru objevil několikrát. Toto prohlášení je jednoznačně nepravdivé. Voleb se mohou účastnit všichni advokáti, a to jak aktivně, tak pasivně, nikdy nebyla žádná

překážka, která by jedinému advokátovi zabránila se voleb účastnit. Sněmy nebyly nikdy omezovány ani kapacitně, ani personálně. Vždy se organizovaly tak, že počítaly s plnou účastí zhruba 2000 advokátů (toto číslo se nikdy nenaplnilo) což vycházelo ze zkušeností z předchozích let. Organizovány však byly tak, že i kdyby se dostavilo všech 13.000 advokátů, byli by mohli v klidu odvolit (bylo by tam sice trochu rušněji, nicméně by to bylo bez problémů možné). Možná by někteří museli při projevech či diskusi v sále stát, ale volby by to nijak neovlivnilo.

Další námitka nedemokratičnosti spočívá v tom, že voleb do orgánů ČAK se účastní zpravidla jen kolem 20 % oprávněných voličů – advokátů. To je bohužel pravda. Není to ovšem důsledek toho, že by advokátům ČAK v účasti na sněmu a ve volbách jakkoliv bránila, ale toho, že účast na sněmu a ve volbách je právem každého advokáta stejně jako je právem každého advokáta se sněmu a voleb neúčastnit. A na tom není nic nedemokratického. Povinné volby jsou možná obvyklé v Severní Koreji a sní o nich prezident Miloš Zeman, ale v ČAK dosud nikdo advokáty k účasti na sněmu a volbách nenutil a za sebe doufám, že tomu tak nebude ani v budoucnu.

Někdy námitky směřují vůči tomu, že se sněmy vždy konaly v Praze. Logika věci je dána tím, že více než 50 % advokátů (přes 6 tisíc) má sídlo v Praze, zatímco v ostatních městech je jich násobně méně. Ani na tom není nic nedemokratického.

Omyl č. 3: Ve většině okolních zemí se do orgánů komory volí elektronicky

K tomu je třeba hned jedním dechem dodat, že srovnáváme nesrovnatelné. Kromě toho, že okolní země jsou vybírány poněkud účelově (někdy je jako země jmenován Mnichov a jeho advokátní komora a k okolním zemím je přičítán Texas a Nigérie), v některých případech je tato informace uváděna dříve, než byla přijata příslušná právní úprava (Slovensko), je třeba také uvést, že právní úprava poskytování právních služeb je úpravou národní a v jednotlivých zemích se liší. Mimo jiné i v tom, že ve většině zemí jsou daleko vyšší příspěvky na činnost komory a v řadě zemí je delší povinná koncipientská praxe.

To samozřejmě neznamená, že by možnost elektronických voleb do orgánů ČAK neměla být zavedena v ČR, pokud bude ověřeno, že si to významná část advokátů přeje.

Omyl č. 4: Představenstvo ČAK možnosti elektronických voleb brání, pokud se ukáže možnost, že budou legislativní překážky odstraněny, tak takový postup odmítá.

Představenstvo ČAK rozhodně neodmítá odstranění legislativních překážek, nicméně usiluje o to, aby jakékoliv legislativní změny byly provedeny správně v tom smyslu, aby byly vzaty v úvahu všechny současné legislativní překážky a aby případnou novelou zákona o advokacii byly tyto překážky skutečně odstraněny.

Poslední legislativní počín, kdy jeho nejmenovaná autorka předložila horkou jehlou šitý pozměňovací návrh na změnu zákona o advokacii, nejenže tyto legislativní překážky neodstranil, ale ve svém důsledku by situaci významně zhoršil. Pozměňovací návrh totiž pouze stanovoval, že orgány ČAK mohou jednat distančně, pokud k tomu ČAK přijme stavovský předpis. Ani slovo o konání sněmu nebo o distančních volbách do orgánů ČAK. A vzhledem k tomu, že orgány ČAK nyní v pandemických omezeních distančně jednají (protože je v tom současné stavovské předpisy nijak neomezuji), což by po přijetí tohoto

předpisu nebylo možné – na přijatou změnu navazující stavovský předpis totiž může schválit jenom sněm. Fakt, že ona autorka podala pozměňovací návrh bez projednání s ČAK a s nepravdivým prohlášením, že její pozměňovací návrh ČAK schválila, vyvolává určité pochyby o korektnosti tohoto postupu a dobrých úmyslech předkládající osoby.

Omyl č. 5: Existuje funkční systém, nabídka na externí uspořádání elektronických voleb za 329.000,- Kč

Pokud by tato zpráva byla skutečně pravdivá, byla by to jistě skvělá zpráva. Skutečnost je ovšem taková, že existuje zatím pouze obecná komerční nabídka ve formě prezentace, která byla jednomu z členů představenstva neoficiálně předána ve středu 21.4. 2021. Na základě tohoto materiálu nelze seriózně tvrdit, že tento systém splňuje všechny zákonné požadavky a že je plně použitelný, a to bez rizika, že by někdo mohl později legitimnost takových voleb zpochybnit.

Bude samozřejmě nutné verifikovat detaily, a to jak z odborného hlediska IT, tak z hlediska legislativního. Hlavním důvodem je samozřejmě snaha, aby volby byly dodatečně nezpochybnitelné a ČAK se neocitla náhle bez řádně zvolených orgánů. Této verifikaci se bude představenstvo na nejbližším zasedání, bez odkladu a seriózně, věnovat. Pokud se ukáže, že systém je použitelný, bude patrně nutné vyhlásit výběrové řízení a zjistit, zda nejsou ještě výhodnější nabídky. Akceptovat neoficiální přímou nabídku od skupiny aktivistů by bylo přece jen poněkud nestandardní. Ostatně – pokud se ukáže, že například systém nemůže zcela odstranit překážku spolehlivé tajnosti voleb, bude nutné tuto otázku řešit legislativně – například tím, že pokud se někdo z oprávněných voličů rozhodne volit distančně, není nutné zachovat tajnost těchto voleb. Opět platí – pokud bude ověřeno, že si to významná část advokátů přeje.

JUDr. Martin Maisner, PhD, MCI Arb

Martin Maisner

Advokát a člen představenstva ČAK.